

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 19751976

6 NOVEMBER 1975

VOORSTEL VAN DECREET
— van de heer G. MONARD c. s. —
houdende wijziging van de wet van 19 juli 1971
betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De wet van 19 juli 1971 betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen blijkt na vier jaar nog steeds een goede wet. De uitvoering en de toepassing schenken minder bevrediging, deels bij gebrek aan voldoende kredieten.

Zo werden nog niet geregeld : de toekenning van studieleningen als aanvulling van het stelsel van de studietoelagen (art. 1 en 7); de toekenning van toelagen en leningen aan leerlingen van het onderwijs voor sociale promotie (art. 3). De Raad van Beroep, bedoeld in artikel 12, § 1, van de wet, werd pas onlangs opgericht. Via de werking van die Raad zou er duidelijkheid moeten komen over de gronden, waarop terugbetaling van studietoelagen kan worden geëist.

Op andere punten gaf de uitvoering van de wet aanleiding tot rechtmatige kritiek :

1. De regeling voor kinderen van gastarbeiders.

Die kunnen krachtens het koninklijk besluit van 4 december 1972 slechts een toelage ontvangen, als er reciprociteit bestaat, d.w.z. als ook Belgen in het land van herkomst een studietoelage kunnen verkrijgen.

Deze regeling is onrechtvaardig voor gastarbeiders : Spanjaarden en Italianen kunnen een toelage krijgen, Polen en Grieken niet ! Naar onze mening moeten alle kinderen van hen, die duurzaam bijdragen tot onze economie, en zich om die reden in Vlaanderen vestigen, dezelfde studiefaciliteiten kunnen genieten als de Vlaamse kinderen.

De Hoge Raad voor Studietoelagen suggereerde vroeger reeds de reciprociteitsvoorwaarde te laten vallen; om mis-

bruiken te voorkomen zou wel een verblijf in België van drie jaar worden vereist. Naar ons oordeel volstaat een verblijf van één jaar om beroepsredenen — als gastarbeiders —, om misbruiken te voorkomen.

2. Er werd gevraagd de inkomensmaxima voor alle leerlingen op te trekken tot degene die gelden in het stelsel van de verworven rechten (voor hen die in het schooljaar 1971-1972 een beurs genoten).

Het systeem van dubbele inkomensmaxima is inderdaad alleen te verantwoorden door eisen van budgettaire aard. Het zal echter geleidelijk vanzelf verdwijnen. Het optrekken van inkomensmaxima is daarenboven direct gekoppeld aan de beschikbare kredieten. Het kan bijgevolg niet bij decreet worden opgelost.

3. Tot nog toe waren de studietoelagen nooit uitbetaald vóór de in de wet zelf bepaalde data.

Daarenboven moeten jaar na jaar tal van « laattijdig » ingediende aanvragen geregulariseerd worden. Vooral leerlingen en studenten uit de minst begoede kringen dienen om tal van redenen te laat hun aanvraag in.

Een betere verwerking moet een latere indieningsdatum en de eerbiediging van formele wetsbepalingen inzake uitbetaling mogelijk maken. Uiteraard is dit een zaak van de uitvoerende macht.

4. Bijzonder onrechtvaardig is de grote discriminatie tussen de bedragen in het universitair hoger onderwijs (U.H.O.) en het niet-universitair hoger onderwijs (N.U.H.O.). De kosten van het onderwijs in het N.U.H.O. liggen zeker zo hoog als in het U.H.O. Daarenboven worden aan het N.U.H.O. geen sociale toelagen (voor huisvesting, maaltijden, extrabeurzen, sociale dienstverlening) uitgekeerd. Nochtans vindt men de kinderen uit gezinnen met bescheiden inkomen en sociaal-cultureel niveau voornamelijk in het N.U.H.O., en meest in het N.U.H.O. van het korte type. Het is kenschetsend dat de geleidelijke uitschakeling van de discriminatie in de bedragen toch startte met het (niet-universitair) hoger onderwijs van het lange type !

Het lijkt me aangewezen, dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap zou bepalen, dat de bedragen ten laatste in het academiejaar 1980-1981 moeten gelijkgemaakt worden.

Op één punt zou de wet best worden gewijzigd. Beroep tegen het toegekende bedrag of tegen de weigering van een studietoelage of -lening kan nu alleen ingesteld worden bij de dienst zelf, die de beslissing nam. Het lijkt aangewezen, de bevoegdheid van de bestaande Raad van Beroep, die nu beperkt is tot onrechtmatig geachte vorderingen tot terugbetaling, uit te breiden. Dit is des te meer noodzakelijk, na aanvaarding van het ingediende voorstel van decreet-Vandemeulebroucke en c. s., dat de toekenning van studietoelagen en -leningen mogelijk maakt aan leerlingen en studenten die in geval van bewezen overmacht een studiejaar overdoen. Dan wordt aan de Minister een appreciatiebevoegdheid toegekend. Beroep tegen een negatieve beslissing van de Minister behoort dan tot de normale rechten van de burger in onze rechtsstaat.

Commentaar bij de artikelen

Artikelen 1 en 2

Indien de wet op de studietoelagen wordt gewijzigd door de Cultuurraad voor de Nederlandse **Cultuurgemeen-**schap, wordt deze wet een decreet, alleen toepasselijk in het Nederlandse taalgebied. Bijgevolg moet worden geprecizeerd op wie en waar dit decreet van toepassing is. Voorgesteld wordt de studietoelagen en -leningen in de regel voor te behouden aan Vlaamse leerlingen en studenten, die in een Nederlandstalige instelling onderwijs volgen.

De Koning kan bepalen in welke uitzonderlijke omstandigheden studietoelagen kunnen toegekend worden voor studies in het buitenland of in anderstalige instellingen in België.

Daarenboven wordt voorgesteld in het decreet zelf de toekenning te regelen van studietoelagen en -leningen aan kinderen van gastarbeiders. Daarbij wordt rekening gehouden met wat in de algemene toelichting werd uiteengezet.

Art. 3

Er werd al werk gemaakt van het dichter bij mekaar brengen van de bedragen in het universitair en **niet-universitair** hoger onderwijs van het lange type. Er is zeker evenveel reden de gelijkheid te realiseren voor de studenten van het hoger onderwijs van het korte type.

De regering moet de tijd krijgen om geleidelijk en gepland deze **discriminaties** ongedaan te maken.

Art. 4

Zoals uiteengezet in de algemene toelichting is het aangewezen dat beroep tegen beslissingen van toekenning of weigering wordt ingediend, niet bij de dienst die de bestreden beslissing trof, maar bij een raad van beroep. Het hoofd van de Dienst voor Studietoelagen moet door die raad worden gehoord.

G. MONARD

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Artikel 1, § 1, van de wet van 19 juli 1971 betreffende de toekenning van studietoelagen en studieleningen wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Artikel 1. — § 1. De Minister van Nationale Opvoeding, Nederlandse sector, verleent toelagen aan minvermogende leerlingen van het secundair en aan minvermogende studenten van het hoger onderwijs ».

Art. 2

Artikel 2 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Deze studietoelagen en -leningen worden toegekend aan Nederlandstalige Belgische leerlingen en studenten die studeren in Nederlandstalige door de Staat georganizeerde, gesubsidieerde of erkende onderwijsinstellingen.

» Deze studietoelagen en studieleningen worden eveneens toegekend aan de leerlingen en studenten die de Belgische nationaliteit niet bezitten, en die in België verblijven en onderwijs volgen, wanneer zij aan een van de volgende voorwaarden voldoen :

» 1. voor het school- of academiejaar 1971-1972 een studiebeurs genoten hebben in uitvoering van de bepalingen van de wet van 19 maart 1954;

» 2. op de datum bepaald voor het indienen van de aanvragen, als politiek vluchteling erkend zijn door het Hoog Commissariaat der Verenigde Naties voor de Vluchtelingen en sedert ten minste één jaar in België verblijven;

» 3. behoren tot een gezin, dat op de datum voor het indienen van de aanvragen, sedert ten minste één jaar omwille van beroepsarbeid in België verblijft;

» De Koning kan het toepassingsgebied van de wet uitbreiden tot Nederlandstalige Belgische leerlingen en studenten, die onderwijs volgen in het buitenland of in Belgische anderstalige instellingen. »

Art. 3

Artikel 9 van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« Deze criteria zullen geleidelijk en uiterlijk in het academiejaar 1980-1981 dezelfde zijn voor alle vormen van hoger onderwijs, zoals bepaald in de wet van 7 juli 1970 betreffende de structuur van het hoger onderwijs ».

Art. 4

Artikel 12 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De aanvragers kunnen een met redenen omkleed beroep instellen tegen de beslissing over hun aanvraag, en

tegen de krachtens artikel 10 gevorderde terugbetaling, bij een raad van beroep, bestaande uit een ~~magistraat-voorzitter~~, drie leden die tot het officieel onderwijs behoren, en drie leden die tot het vrij onderwijs behoren. Het hoofd van de Dienst voor Studietoelagen en -leningen wordt door de Raad gehoord. Een ambtenaar van de betrokken Dienst neemt het secretariaat waar.

» Op straffe van verval moet het beroep worden ingesteld binnen de maand na de mededeling van de bestreden beslissing.

» De beslissingen van de raad van beroep zijn met redenen omkleed en moeten binnen drie maanden na de instelling van het beroep getroffen worden.

» De Koning benoemt de leden van de raad van beroep en bepaalt de procedure, in elk geval binnen zes maanden na de inwerkingtreding van dit decreet.

» Het mandaat van de leden duurt vijf jaar.

» Wanneer een lid overlijdt of ontslag neemt, wordt een nieuw lid benoemd volgens dezelfde regels als zijn voorganger. Het lid, benoemd ter vervanging van een overleden of ontslagnemend lid, beëindigt diens mandaat. »

G. MONARD

F. DE BONDT

F. SWAELEN

R. OTTE

W. MESOTTEN

J. HENCKENS
